

Ященко А. здобувач вищої освіти, гр.БТ1/1
Науковий керівник: Березовська Т., к.і.н., доцент кафедри
українознавства
Миколаївський національний аграрний університет
artyashchenko.wrk@gmail.com

ФАЛЬСИФІКАЦІЯ СКЛАДУ ГЕРОЇВ ДЕСАНТНОЇ ОПЕРАЦІЇ ПІД КОМАНДУВАННЯМ СТАРШОГО ЛЕЙТИНАНТА К.Ф. ОЛЬШАНСЬКОГО

Сили третього Українського фронту після успішної наступної операції Березнегувато-Снігурівка були близько Миколаєва[4], виникла потреба в розробці плану десантної операції у зв'язку з поганим станом доріг й через зусилля ворога, який побудував міський обвід з 4-х оборонних рубежів, їх тримали чотири піхотні дивізії, дев'ять батальйонів та гарнізон СС. Командування двадцять восьмої армії реалізувала висадку десанта біля Миколаївського порту, завдання десанту було завдати раптового удару, щоб відволікти ворога від руйнування порту.

Командир майбутнього загону К. Ольшанський формував групу з добровольців: серед бажаючих майор Котанов обрав 55 моряків, що було мотивовано можливостями човнів[1]. Крім моряків до загону входило 12 армійців(сапери та зв'язківці). Наказом №006 командир 384-ого окремого батальйону морської піхоти(ОБМП) від 25 березня 1944 року затвердив склад:«Управління: командир загону – ст. л-т Ольшанський, заст. командира з політчастини – капітан Головльов, нач. штабу загону – л-т Волошко; зв'язківець командира загону – 1 особа; зв'язківець нач. штабу – 1 особа; санінструктор – 1 особа; дві рації – 6 осіб. Перша бойова група: командир – мол. л-т Корда; розвідники – 1 особа; стрілки 1-ї стр. роти – 4 особи; кулеметники «ДП» 3 обслуги – 6 осіб; ПТР 2 рушниці – 4 особи; сапери – 6 осіб. Усього: 28. Друга бойова група: командир – мол. л-т Чумаченко; розвідники – 2 особи; стрілки 2-ї стр. роти – 4 особи; автоматники – 8 осіб; кулеметники «ДП» 2 обслуги – 4 особи; ПТР 1 обслуга – 2 особи; сапери – 6 осіб. Усього: 27. Загалом у загоні: 67 осіб»[6].

Вже після успішної висадки та перших прийнятих лобових атак Вермахту ольшанців взяли в облогу. К.Ф. Ольшанський приймає складне рішення– об 11:10 зв'язківець за наказом командира запросив удар по квадрату, де заходились десантники[4]. 15:45: зв'язок із радіостанцією був втрачений. Зі спогадів учасника Миколаївської операції М. Щербакова: «Під час обстрілу контори було засипане приміщення, де знаходилися штаб і радисти. Розібрали завал, Ольшанський був живий, обидва радисти – Григорій Ковтун і Олександр Лютий – важко поранені, вийшла з ладу радіостанція» [1, 218], тобто командування до кінця операції не мала жодної інформації, щодо долі загону.

Вже 28 березня розвідка перекрыла міст, завдяки чому до десантників дістались перші батальйони СРСР, вони побачили наступну картину: розбиті будівлі, сотні тіл солдатів, розбита техніка. Дістали звідти п'ять бійців у важкому стані. Наказом Й. В. Станіна від 20 квітня 1945 р. 67 учасників

операції присвоїли звання «Герой Радянського Союзу», хоча за свідченням морських піхотинців 384-го ОБМП, які серед руїн портових елеваторів «бачили обгорілі трупи виключно моряків, серед них не було жодного армієця» [3, 14], тобто тільки 55 чоловік. В.І. Дитяткін, старшина першої статті 384ого ОБМП звинувачував Ф.Є. Котанова у фальсифікації складу групи та присвоєння звання Героя Радянського Союзу 12 особам, тіла яких не були знайдені: «Вам як людині, що вела журнал бойових дій, відомо те, що невідоме багатьом. Мені не зрозуміло, чому живі учасники десанту приховують дійсні факти, вносячи плутанину і часткову недовіру до подвигу наших бойових друзів?» [3, 20]. Якщо докладно розглянути список до нагородження цим званням указом від 20 квітня 1945р., то ми побачимо людей, що не мають стосунку до групи Ольшанського, а саме: старшина 1-ї статті Г.М. Агафонов, гв. старший лейтенант К.В. Благодаров, старший червонофлотець М.А. Жуков, капітан-лейтенант А.І. Іванніков, гв. старший лейтенант М.М. Казаков, старший лейтенант Е.Г. Лариков, лейтенант М.Г. Мочалін, червоноармієць Б.Б. Мурадов, лейтенант М.А. Сисоєв, гв. капітан 3 рангу І.В. Травнін, підполковник П.А. Усачов [4], в цьому списку немає жодного сапера та зв'язківця, що мали входити в ці 12 чоловік. У відповіді Міноборони СРСР 25березня 1985 року йдеться: «Документів, які б підтверджували їхню безпосередню участь у бойових діях і в тому, що вони розділили трагічну долю десанту, в ЦАМО та ЦВМА не виявлено» [3, 215].

Отже, проаналізувавши документи та праці на тему героїв-десантників К.Ф. Ольшанського, можна зробити висновок, що був інцидент фальсифікації складу групи для подальшого нагородження дванадцяти осіб, що не мають зв'язку з групою.

Список джерел:

1. Божаткин, М. Десант принимает бой [Текст]: документальная повесть / М. Божаткин. - 2-е изд., испр. – Николаев: Возможности Киммерии, 2011. - 400 с. - (в пер.)
2. Котанов, Федор Евгеньевич. Матросский батальон [Текст] / Ф. Е. Котанов. - Мариуполь : [б.в.], 1996. - 123 с
3. Герои, без которых немислима жизнь : докум.-публицист. трилогия / «Альтруист» – Харьк. журналист. поиск.-исслед. орг. и др. – Х. : Изд. группа «РА – Каравелла», 2000.
4. Артюшенко О.Г. Подвиг ольшанцев [Електронний ресурс]. – <http://artyushenkooleg.ru/wp-oleg/archives/4733>
5. Лагин Л. Николаевский десант. – М.: Изд-во Политуправления КЧФ, 1987. – 184 с.
6. Цыганов В.И. Удар «Меча». – Николаев: Издатель Гудым И.А., 2008. – 368 с.